

ske ideje po strankinem geslu: Junaki naprej!

Dr. Breje.

Nadalje sta brzojavno pozdravila poslanca dr. Žitnik in Gostinčar: „Naprej za delo četa vneta, v vrsti za načela sveta.“

Bog blagoslovi pošteno delo Slovenske kmečke zveze. Bog živi vse njene pristaše. Bog živi njene voditelje. Naprej do novih zmag.

Ljubljana. Uredništvo „Slovenca“.

Poslali so še pozdrave kaplan Šketa in g. Korošak iz Kozjega, g. župnik Kolarič iz St. Miklavža nad Laškim trgom in kat. izobraževalno društvo pri Sv. Emi.

Mala politična naznanila.

D ne 25. s u š e a: Bosansko-hercegovska vlada je razpisala volitve, in sicer 18. majnika za tretjo, 23. majnika za drugo kurijo, 25. majnika za prvo kurijo prvi volilni razred. — V Budimpešti se je vršila predvčeršnjim seja ministrskega sveta, ki se je pečala z znanimi izgradbi v ogrski zbornici. Več poslanec Jushovcev je izstopilo iz neodvisne stranke. — Bivši ogrski ministrski predsednik Wekerle se je izjavil, da pri prihodnjih volitvah ne bo več kandidiral v ogrski državni zbor.

D ne 26. s u š e a: Francoski senat je sprejel postavo glede starostnega zavarovanja delavcev z 280 glasovi proti 3. — Ogrski socialni demokratje priobčujejo že svoj volilni oklic, v katerem je splošna in enaka volilna pravica in zaplenjenje cerkvenega premoženja. — Turški Arnavti, ki tvorijo turško mejno stražo ob Črni gori, se že tri dni bijejo s Črnogorci. Ob turško-črnogorski meji se je streljalo. Ubila sta bila dva Črnogorca in en Arnavt.

D ne 27. s u š e a: Iz Carigrada se poroča, da je končno sklenjeno, da bo turški sultan posetil bolgarskega kralja Ferdinanda v Sofiji in srbskega kralja Petra v Belgradu. — Petrograški listi objavljajo izjavo srbskega zunanjega ministra Milovanoviča, ki izjavlja, da se veseli obiska kralja Petra v Petrogradu in se nadeja, da bo mogoče kmalu tudi z Avstrijo skleniti sporazum, kar da bo pospeševalo splošni mir. — Med Bolgarijo in Srbijo se bo v najkrajšem času sklenila carinska zveza, ki sta jo svoj čas preprečili Avstrija in Turčija. Dunajski finančni krogi obžalujejo, da se je takrat zveza preprečila in naglašajo, da bi bila nastopala Avstrija pametnejše, ako bi bila sama sklenila carinsko zvezo s Srbijo, Bolgarijo, Rumunijo in Črnogoro, ker bi si bila pridobila tako naklonjenost prizadetih držav.

D ne 28. s u š e a: Grški kralj se brani, podpisati oklic za sklicanje narodne skupščine, če se vojaška liga pismeno ne obveže, da se razpusti. — Listi poročajo, da se rumunski kralj in kraljica letos povodom 80letnice avstrijskega cesarja pripeljeta osebno na Dunaj čestitat cesarju. — Sestavo nove italijanske vlade prevzame žid Luigi Luzatti, ki pravi, da hoče politiko „sprave“.

Razne novice.

Iz Šole. Gdč. Lojzika Ferlež je premeščena iz Lembaha v Št. Jurij v Slov. gor.

PODLISTEK.

Helena.

Črtica. — Spisal Starogorski.

(Konec.)

II.

Preteklo je štirinajst dni, in Helena ni videla poročnika, niti on nje. Hodila je na prejšnje mesto, tudi poročnik je hodil, ali nista se srečala. Naključje je hotelo, da je prišel ta ali oni prepozno.

Helena se je čutila nekako nezadovoljno, toda njeno neizkušeno srce ni vedelo, zakaj.

Tretjo nedeljo po onem sestanku je priredilo telovadno društvo vrtni koncert. Saj je majnika najlepše med bujnim evetjem in duhtečim vzduhom.

Sredi raznih evetic, lepih vitkih cipres, na zeleni trati so se vrstile mize. V enem kotu je stal oder, ozaljšan z lovoriko in drugim južnim rastlinjem.

Helena, izborna pevka, je sodelovala pri koncertu. Petje domoljubnih in drugih pesmi, proizvajane z veliko natančnostjo, so navdušile ljudstvo, in postajalo je vedno veselejše in živahnije.

Govorniki so risali v hrvatskih in slovenskih besedah preteklost Slovanov, posebno Slovencev in Hrvatov, ter napovedovali vstajenje.

„Zora puca, bil če dana,“ je govoril oče Helene, profesor Čelja. „Naroč vstaja i hrvatski i slovenski iz davne teme, vstaja kakor Kristus iz svoje gomile, kakor orjak, kakor zmagovalce svojih morilcev... Hrvati i Slovenci! To morje, ta veličastvena voda, ki je nosila nekdanj naše pradede in njihovo blago, ti valovi, ki so hladili potno čelo Slovanom, naj bodejo zopet naši! Omi ošabni tujec, ki se šopiri po njem, po našem morju, se bo moral umakniti sili! Buči morje adrijsko, buči in tresi raz sebertuji rod, bodi zopet slovensko! Donele so naše pesmi po njem, naj ne zamro na veke! Zbudimo je zopet, rojaki!...“

* **Razpisano je učiteljsko mesto.** Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Martinu na Pohorju je razpisano mesto stalnega nadučitelja. Prošnje do konca aprila. Prošilec mora dokazati zmožnost obeh deželnih jezikov in za pouk v veronauku.

* **Osebna vest.** Gospod Ivan Šebat, naš štajerski rojak, dosedaj c. kr. okrajni tajnik v Kamniku, je prestavljen v Ljubljano k deželni vladi.

* **Za rezerviste.** Rezervisti, ki se žele udeležiti letošnjih vojaških vaj kot kolesarji, imajo to naznaniti do 15. aprila municipiju.

* **47. pešpolk,** ki je v Gorici, je v sredo, dne 23. t. m. slavil obletnico bitke pri Novari.

* **Ustanovni občni zbor** zidanmoške podružnice Društva jugoslovanskih železniških uradnikov se vrši v nedeljo 3. aprila ob 5. uri popoldne v restavraciji Juvancič na Zidanem moru s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika Društva jugoslovanskih železniških uradnikov; 2. podružnična pravila; 3. volitve; 4. slučajnosti. — Zvečer je istotam družabni večer z zanimivim vspeedom. — Tovariši, posebno iz Štajerske, prihitite v polnem številu k ustanovitvi naše druge podružnice! Naj ne manjka nikdo, kogar ne bi zadrževala služba! Na družabni večer prisrčno vabimo rodbine, prijatelje in znance. — Osrednji odbor Društva jugoslovanskih železniških uradnikov.

* **Znižanje poštne** od poštinih nakaznic v prometu z Bosno in Hercegovino. Sporazumno s ces. in kr. vojnim ministrstvom so določene pristojbine od poštinih nakaznic v prometu med Avstrijo in Bosno-Hercegovino s 1. aprilom 1910 kakor sledi: do 20 K 10 vin., čez 20 do 100 K 20 vin., čez 100 do 300 K 40 vin., čez 300 K do 600 K 60 vin., čez 600 do 1000 K 100 vin.

* **Dijaška kuhinja** v Celju daje letos povprečno vsak dan 54 dijakom kosilo. Ti obedi povzročajo odboru mnogo stroškov na leto, zato se prosijo častiti dobrotniki najljubneje, da se blagobotno spominjajo „Dijaške kuhinje“ pri veselih in žalostnih prilikah. Slovenski narod potrebuje vsestransko izobraženega naraščaja. Kdor hoče res koristiti in koristonosno naglati glavnično v narodno korist, naj žrtvuje kaj v prospeh in v izobrazbo svoje narodne mladine. Iz te mladine zrastle bodo uradniki, duhovniki, učitelji, trgovci itd. — zastopani bodo torej vsi stanovi, zato apelujemo tudi na radočarnost vseh stanov brez razločka. Odbor dijaške kuhinje v Celju.

* **Vsled poročila** mestnega sveta v Königswartu (alpsko zdravilišče na Češkem, politični okraj Plan, z železno kiseleo) je v tem zdravilišču za častnike, uradnike, učitelje, časnikarje in dijake pred sezono do srede junija in po sezoni od srede avgusta gotovo število prostih mest pridržanih, ki nudijo brezplačno stanovanje s kopei in zdravljem, — ter so prosti vse zdraviliške takse. Vprašanja se naj pošiljajo, če le mogoče, en mesec prej na mestno zdravniško komisijo.

* **Vplačevanje neposrednih davkov.** Tekom II. četrtletja 1910 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli, oziroma plačeni v naslednjih obrokih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemniški davek, ter 5% davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemniškega davka, in sicer: 4. mesečni obrok dne 30. aprila 1910; 5. mesečni obrok dne 31. maja 1910; 6. mesečni obrok dne 30. junija 1910. II. Občna pridobnina in pridobnina podjetj, podvrženih javnemu dajanju računov: II. četrtletni obrok dne 1.

„Nima slasti brez svobode,
mar je bolje biti rob,
nego slavno se boriti
in pa pasti v hladni grob?“

Pri takih besedah pač ne more ostati srce poslušalca hladno in mrtvo!

„Na morje! — V čolne!“ — se je zaslislalo. Vrli telovadci so tudi že pripravili, da se v večernem hladu povezijo po Adrijskem morju.

Helena je opazila pri mizi, sebi nasproti, poročnika.

Kri ji je vzplala k sreči, in neka čudna nevolja in radost sta se menjavali v nji.

Poročnik Kastrič se je približal in prosil, ako bi blagovolila z njim v čoln.

„Rad bi se navzel Vašega navdušenja za domovino, gospica,“ je prosil. „In to mi je možno samo pri Vas.“

Dovolila mu je.

Čolni so odrinili več skupaj in posamezno, kakor je kdo hotel. Razun veslarja, sta bila poročnik in Helena sama v čolnu, ki je plaval poleg drugih s pevc.

Ker so bile Hrvatice in Slovenke pri tej vožnji skupaj, so jele Slovenke pevati slovensko pesem. Ostali na vrtu so gledali na morje, odkoder je donela poskočnica in vihrala v večernem vzduhu tako lepo, da se je odpiralo sleherni srce in srkalo v se lepo to slovenske pesmi.

„Kadar pride boja dan,
pletla venec bom;
in če pade bojnih ran,
padel je za dom!
Padel v bran je naroda,
Potlej grob bom venčala,
o junaku pevala:
srečna Slovenka!...“

„Krasno, lepo...!“ so ploskali z brega. — V tem je pa zadonel zvon, večerni zvon, in njegov don je legel po morskem črini in odneval po bregovih.

aprila 1910. III. Rentnina in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osebah, oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke, in sicer I. poluletni obrok dne 1. junija 1910.

* **Hallejevo** repatico vidijo zdaj zvezdoznanci s svojimi daljnogledi svetiti kot malo zvezdico osme vrste. Nek nemški zvezdoznanc pravi, da je videl repatico že 15. t. m. s prostim očesom kot zvezdo pete vrste. Po prvem aprilu se bo videla repatica eno ali dve uri pred solnčnim vzhodom, seveda izpočetka le v slabotni svetlobi, ker se repatica šele približuje našemu solncu in našemu svetu. V noči med 18. in 19. majem pojde naša zemlja skozi rep te repatice, in bo rabila za svoj prehod okoli dve uri. Čutili ne bomo tega prehoda najbrž nič.

* **Katoličani-nazadnjaki?** Liberalci kaj radi očitajo duhovnikom in vsem katoliško mislečim možem nazadnjaštvo. Pa vselej jih udari po zobeh resnica sama. — Iz neštetihih vzgledov lahko dokažemo, da je cerkev pravo vedno pospeševala. Nedavno je imel na Dunaju učene razprave vseučiliški profesor Dr. Musil. Govoril je o svojih potovanjih po jutrovihi deželah, zlasti po Arabiji, kjer je raziskal velezanimive reči ter obogatel z novimi podatki ne le zemljepisve, temveč tudi starinoslovje in zgodovino. Mož je član raznih akademij in znan po svetu kot učenjak. Prišli so ga poslušati na Dunaju visoki gospodje, nadvojvode, ministri, vseučiliški profesorji, plemenitiši itd. Pred kratkim so listi prinesli vest, da je dr. Musila sam cesar odlikoval, in sicer radi njegovih zaslug za znanost. Mnogo so pisali časopisi o tem možu. A malo kje so povedali, da je ta učenjak duhovnik, ki se vzpričo učenega sveta ne sramuje svoje duhovske obleke. Tako, glejte, se je zopet odkrilo obrekovanje liberalcev, da so katoličani nazadnjaki!

* **Vprašanje** italijanskega vseučilišča je sedaj na dnevnem redu. Italijani bi radi imeli svojo visoko šolo v Trstu. Italijanski listi pravijo, da bi se sedaj prav lahko dobila v državnem zboru večina, ki bi glasovala za Trst kot sedež italijanskega vseučilišča. Če se pa pred glasovanjem izvrši kaka sprememba v ministrstvu v prilog nam Slovanom, ne bo z italijanskim vseučiliščem nič, ker bodo Poljaki in krščanski socialci potem najbrže drugih misli. — Slovanske stranke so bile dosedaj v tem vprašanju edine. „Narodna zveza“, v kateri so bili slovenski in hrvaški katoliški in liberalni poslanci, združeni v skupno parlamentarno postopanje, je bila na predlog poslanc dr. Susteršiča zavzela sledeče stališče: Trst se brez-pogojno odklanja kot sedež italijanskega vseučilišča. Za Trst bi namreč glasovali Italijani, socialni demokratje, skoro vsa nemška svobodomiselna zveza, velika večina krščanskih socialcev (dr. Lueger je namreč že umrl) in Poljaki razun Štapinskijeve skupine, dopusti se pa ustanovitev italijanske visoke šole na Dunaju ali na Tirolskem, toda le pod pogojem, da se istočasno ustanovi tudi slovenska visoka šola v Ljubljani. Isto stališče je zavzemala v tej stvari tudi največja skupina slovenskih poslancev, „Slovenska Enota“, v kateri so skoro vsi slovenski poslanci. S takim enotnim postopanjem je bilo upanja, da se kaj doseže. No, pa je prišlo drugače. Ljubljanski „Slovenec“ je objavil pred kratkim uvodnik pod naslovom „Mučno presenečenje“, v katerem poroča res nekaj presenetljivega. Med drugim izvaja: „Zveza južnih Slave-na je imela zadnji petek ob zaključbi državnega zbo-

Vse je vtihnilo. Navdušenje in delo brez molitve je ničevno. Glave so se odkrile, roke sklenile... Poročnik je moral hote ali nehote storiti isto.

Pobožna grla so nato jela peti:

„Večerni zvon, ti mili don,
ko zarja zlati še višave,
zemljanom ti naznanjaš Ave —
Ave Marija...!“

Nek tajinstven čut je legel na udeležence vožnje po morju in ostale v vrtu. „O, Bog, daj teptani domovini zopet raj, zopet zlato svobodo, reši slovenski, tebi udani narod!... O Bog!... Odvzemli prokletstvo nesloge... blagoslov mu daj...“ so vzdihala srca.

„Gospica, kako sem srečen!“ je šepetal poročnik. Ganilo ga je to navdušenje, a njegovo srce je bilo skala, in rastlina dobrote ni mogla uspevati pred žgočim samopridom.

Helena je zardela. Čutila se je v neki srečni o-motici.

Poročnik jo je prijel za reko in stisnil. Ni mu odtegnila. Ni imela moči...

On ji je govoril sladko — zapeljivo. Njej se je zdelo, kakor lepo dončča godba, in verjela je tej godbi — ter bila srečna...

Ali doklej? —

Dokler ne bo zagledala, in če ga se sploh zagleda o pravem času — zijajočega propada! Mladi, neizkušeni in brezskrbni mladosti se posebno stavijo zanjke, —

Helena in poročnik sta bila tako zamaknjena, da sta preslišala večno lepo pesem: „Lepa naša domovina...“

Veslar pa je mrmral sam pri sebi, ker je poznal poročnika.

„Že zopet druga... Škoda... škoda...“

Poročnika je jezilo, da je plaval čoln vedno zraven drugih. Rad bi bil z njo sam.

Pa angel varuh je hodil ob strani dobrega dekleta, ki je bil sicer živ in nevnan, ali dober in blag...

ra sejo, v katerem je izdala poseben komunike. Ta komunike nam bistveno pripoveduje: 1. da je Zveza v tej seji zavzela stališče napram vladni predlogi o italijanski pravni fakulteti; 2. da je Zveza sklenila nastopati z „vsemi sredstvi“ zoper Trst kot sedež laške fakultete; 3. da si je Zveza južnih Slaven v ta namen zagotovila podporo ne le Slovenskega kluba, temveč tudi cele Slovanske jednote, in 4. da Zveza nima ugovora zoper vsebinsko vladne predloge (ki meri na to, da se ustanovi laška pravna fakulteta na Dunaju). — To so bistvene točke razglasila „Zveze južnih Slaven“ o njeni zadnji seji. Vsakdo, ki je pazno zasledoval postopanje jugoslovanske državnozbornske delegacije v vseučiliškem vprašanju, mora takoj sprevideti, da vsaka navedenih točk pomenja čin breztaktosti in verolomstva napram poslancem Vseslovenske ljudske Stranke, zajedno pa, kar je veliko hujše, čin izdajstva napram ideji slovenskega vseučilišča v Ljubljani.

* **Socialdemokratski voditelj Ferri**, bivši apostol socialistov, si je dal presneto drago plačati svoje govore od ubogih delavcev, ki so ga morali hoditi poslušati. Njegova služba mu je sicer nesla 2000 lir na leto. A s tem se ni zadovoljil. Zahteval je kot sotruden pri nekem socialističnem listu še mesečnih 350 K. Če se je pa ponižal do delavcev samih ter imel kak govor, je zahteval visoke vstopnine, katero je vedno sam pobral. Te so znašale večkrat za en sam govor nad 1000 K. — Tako je vodil za nos delavce ta voditelj, katerega pridno posnemajo drugi socialdemokratski voditelji, ki ubogega delavca le izkoriščajo in zapeljujejo.

Wahrmund. Naši čitatelji se morda še spominjajo, koliko hrušča in vpitja je bilo predlanskem radi brezverskega profesorja na visokih šolah, po imenu Wahrmunda, ki je bil izdal jako sramotilno knjižico proti katoliški cerkvi. Ta junak je zdaj zelo žalostno končal. V zadnji seji državnega zbora je nanašnil naučni minister Stürgkh, da so Wahrmunda odklonili profesorji na vseučilišču na Dunaju, in v Pragi, in da mu potemtakem ne ostaja drugega, kakor da pošlje tega moža v pokoj. Povdarjal je pa, da ne bo trpelo vseučilišče nobene škode radi tega, ker so se vpisali k predavanjem profesorja Wahrmunda samo trije slušatelji.

* **Poziv abstinentom in prijateljem abstinentnega gibanja med štajerskimi Slovenci:** O priliki obnega zbora „Zveze slovenskih učiteljev in učiteljic na štajerskem“ se vrši v Celju v Narodnem Domu dne 3. aprila ob 1/2. uri ustanovni shod štajerskih abstinentov, h kateremu vabi najljubneje somišljenike brez razlike stanu in političnega naziranja predsednik pripravljalega odbora: Anton Ogorelec, Sv. Barbara v Haložah.

Za obmejne Slovence je poslala pisarna odvetnika gospoda dr. Benkoviča v Celju znesek 10 K, ki ga je plačal Karol Miklavc iz Reke hišna št. 93, ker mu je preč. gospod Janko Ilc pri obravnavi na Vranskem dne 8. marca radi žaljenja časti odpustil.

2000 znamk za pisanko obmejnim Slovincem je doposlala vrla mladenka Rezika Sket iz Braslovč. Živela! — Obilo posnemovalk!

Slovinci! Slovenke!

Ne pozabite na Št. Ilj!

Sola življenja je kruta —!

III.

Najhujša vseh je bolečin,
v nesreči srečnih dni spomin...
(Dante.)

Preteklo je leto.

Kratko je to, samo leto, in vendar dovolj, da spremeni človeka, bodisi v prah, bodisi kakorkoli.

Eno samo leto... še niti ne...

Za Heleno je bil ta čas poln grenkobe, spoznanja in mnogih skušnjav...

Kako zloben je svet!

Poročnik Kastrič je dobil Heleno popolnoma na svojo stran. Znal ji pravi izvrstno lagati. Helena ga je ljubila, ali kmalu je sprevidela, da je varana. Zvedela je o njem marsikaj... in to jo je večkrat s studom odvrčalo od njega. Čutila je, da je i ona izbrana samo za igračo, in polasčala se je je jeza... Poizvedela je natanko, koliko je resnice na tem.

Poročnik ni pomislil na to, da je počel svoje spletkarije s ponosno in samozavestno mladenko. Ob neki priliki mu je povedala, kar je izvedela. On se je izgovarjal in konečno pridejal, da če ga še enkrat nadleguje s tem, kar ni nič, da odide.

Kastrič je mislil, da bo z grožnjo dosegel to, kakor pri drugih, ako ne more z dobrim.

Toda naletel je na junakinjo.

Zravnala se je, ter mu z bliskajočimi očmi, kazaje na vrata, zaklicala:

„Pa pojdi... vzeli si mi brezskrbno mladost... ne maram te!“

Hotel se je opravičevati, a Heleno je popadla sveta jeza.

„Proč od tod...! Za igračo naj ti bom!? — Poberi se, prokleti...!“

Poročnik je zbežal, tako ga je prevzel njen odločen nastop. Zdelo se mu je, da gleda maščevalno boginjo, katero je poklicala beda zapeljanih, da ga prekolne.

In bežal je dalje... dalje...

Stradanje naših visokošolcev — pred durmi.

Ko je bila pred dobrim letom dunajska „mensa academica“ vsled tujega nasilja zaprta, se je odzvala slovenska javnost na klic stradalajočih dijakov z obilnimi darovi. Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju je bilo došlo vsled tega do srede marca že čez 10.000 K, letos pa v istem času le okoli 5000 K. Izplačalo je društvo letos v 396 slučajih do danes že čez 6000 K, torej je bilo primorano porabiti čez 1000 K od lanskega prebitka.

Iz teh podatkov je popolnoma razvidno, da stoji društvo pred — prazno blagajno in da bo morale svoje tako uspešno delovanje ustaviti — ako ne pride naše slovensko občinstvo hitro na pomoč.

Obračamo se posebno še na naše denarne in druge zavode, hranilnice in posojilnice, na naša županstva itd. s prošnjo, da društvu po svojih močeh pomagajo. Društvu bo le tedaj mogoče uspešno vršiti visoko nalogo, ako se odprejo srca in roke vseh blagih rojakov.

Darujte društvu čim več morete, nabirajte prispevke med svojimi prijatelji in znanci!

Slovenske žene in dekleta, spominjajte se slovenskih fantov na daljnem Dunaju, in nabirajte za nje prispevke ob veselicah!

Odbor prosi, da se pošiljajo darovi društvenemu blagajniku gospodu Ivanu Luzarju, višjemu revidentu juž. žel. v pokoju, na Dunaju, III., Reisnerstrasse 27.

Za odbor:

Dr. Anton Primožič, c. kr. deželni šolski nadzornik v ministrstvu za bogočastje in nauk — predsednik.

Ivan Luzar, višji revident juž. žel. v pokoju — blagajnik.

Dr. Fran Skaberne, c. kr. ministrski podtajnik v ministrstvu za bogočastje in nauk — tajnik.

Mariborski okraj.

St. Ilj v Slov. gor. Neizprosna smrt je napravila zopet veliko verzel med šentiljskimi Slovenci. Na Veliki četrtek je umrl v najboljši moški dobi po dolgem bolehanju gospod Florijan Uhl, posestnik in mizarjski mojster v Dobrenju pri St. Ilju. Pokojni je bil vzor pravega katoliškega, in slovenskega moža-poštenjaka. Rajni je zavzemal več častnih mest: bil je v domači občini občinski svetovalec, član načelstva šentiljske posojilnice itd. Povsod je vneto sodeloval, kjer se je šlo za dobro stvar. Njegov pogreb na Veliko soboto popoldne je bil naravnost veličasten. Krog 500 ljudi iz vseh stanov je spremljalo blagega pokojnika na zadnji poti. Domači gospod župnik je ob odprtem grobu govoril ganljivo nagrobno. Za rajnim žaluje mlada vdova in več malih otročičev.

Nesreča pri velikonočnem streljanju. Na Vel. soboto se je v Dobrenju pri St. Ilju pri streljanju smrtno ponesrečil 21letni fant Janez Hainc. Nabijal je z železnim drogom velik možnar. Pri tem se je pa vžgal smodnik, železni drog je pognalo s tako silo skoz Haincevo truplo, da se je drog zapilil na drugi strani v zemljo. Možnar pa je razneslo na drobne kosce. Haincu je glavo in gornji del trupla popolnoma raztrgalo. Bil je seveda pri priči mrtev.

Ni mislil, da biva v tem dekletu taka sila in močen duh, da bi ga to bitje, ki ga je ljubilo, vrglo proč... Ali če bi vedel, da je ona moč v veri, združena z domovinsko ljubeznijo, da ti sveti, od Boga dani lastnosti, dajeta človeku ono moč, bi se nikdar ne drznil segati po cvetlici, katero brani z ognjenim mečem domovinska ljubezen in križ rešenja!

Kdor se igra z ljubeznijo, zaigra. — Poročnik, v katerega mreže je padla, marsikateva deklica, je ljubil Heleno v resnici. Ali čutil je šele potem, ko ga je proklela. Hotel se ji je približati in prositi oduščenja, ali dala mu je vedeti, naj se ne drzne več priti pred njo.

Bila je res silna moč, s katero se je iztrgala mrežam. Njen duh je bil silen, čvrst, ali telo je bilo pre-slabo.

Zbolela je.

Prevarjena... ukraden mir duše, ukradena živahnost...

Nikdo ne slutiti, da igra z lastnim življenjem, kdor ne pomisli, kako se zaljubi... Nevarna je ta igra! —

Dolgo je bolehalo Helena. Ali njena čvrsta prav jo je zopet postavila na noge, in danes je prvič, da je pe boleznj prišla v park. —

Breza je prenehala.

Oleander in lovorika sta se solzila. Božje solnce pa je tako ljubko ogrevalo budečo se zemljo. Helena je sedela na klopi pred oleandrom... Vse je tako, kakor pred enim letom... Vedno zelena lovorika, v cvetje se spuščajoči oleandri, klopica... ono morje... Njene misli so se vrstile in ji kazale podobe... Vse je staro, le ona je nova... drugačna! —

A čudno! Vse se ji zdi, kakor zavito v megleno kopreno... Listje lovorike pa je šumelo nad glavo, in se priklanjalo oleandru. — Ali se je hotelo mar skiniti v venec za zmagovalko — za junaško mladenko?!

Oj, zaslužila ga je...

m Jarenina. Na veliki četrtek splasil se je v Mariboru konj tukajšnjemu posestniku Ignacu Polanec. Ker gospodar zbesnele živali ni mogel zadržati, divjala je ta z vozom, na katerem ste sedeli gospodinja in hčerka, po Tegethofovi ulici, dokler ni treščil v neko drevo. Gospodinja si je pri tem izvinila roko, hči pa dobila občutne poškodbe na glavi. Rešilni voz je prepeljal obe v bolnišnico, katero bo pa hčerka v kratkem lahko zapustila. Vesti, da sta smrtno-nevarno ranjeni (ki se širijo), so neresnične.

m Jarenina. Na zborovanju Súdmarkine družnice v Pesnici, je izrazil znani Prus iz Jarenine gorečo željo, da bi pričela Súdmarka tudi pri nas z nakupovanjem posestev. Oho, gospodje okoli Súdmarke, le počasi, se vam li meša, ali vas luna trka? Mar mislite, da so naši kmetje res tako neumni, da bi prodajali svoja posestva in pozneje služili kot hlapci protestantovskim privandrancem? Nikdar in nikoli!

m Polička vas. Na praznik sv. Jožefa imeli so možje in fantje jareninske župnije skupno velikonočno spoved in sv. obhajilo. Vsi naši so se je udeležili v ogromnem številu. Le znanih voditeljev Stajerčeve garde ni bilo blizu. Menda niso utegnili vsled bližajočih se občinskih volitev v Poličkem.

m Sv. Lovrenc v Slov. gor. Naše kat. slov. izobraževalno društvo priredi v ponedeljek, dne 4. apr. t. l. po večernicah zborovanje. Na dnevnem redu je: 1. Pozdrav predsednika, 2. slavnostni govor, (govori urednik Žebot), 3. poročilo blagajnika, 4. poročilo tajnika. Nastopi tudi dekliški pevski zbor. Obilne udeležbe pričakuje odbor.

m Razvanje. Hočko pošto in razvanjskega župana Puklna ter pismonošo opozarjamo, naj dostavljajo strankam v redu vse pošiljatve. Na hočki pošti ležijo cele bale „Slovenskega Gospodarja“; gospod Pukl baje mislijo: „Slovenskega Gospodarja“ ni treba raznašati, Hofer pa se izgovarja, da bi sicer on (že plačanega) „Gospodarja“ na koncu leta moral sam plačevati, če ga raznaša. Saj vam tega nihče ne veruje. C. kr. poštno ravnateljstvo, kje si? Ali se morda bojijo nemškutarji, da bi Razvanjčani izpregledali, da jih nekateri ljudje za nos vodijo?

m Hoče. „Mrtvaško trugo“ so si peljali hočki nemškutarji, ko so pretkli teden in strašni naglici selili nemškutarstvo „kaso“ iz mlekarke pisarne v Staničevo gostilno. Stanitz najbrž upa, da bi ljudje, ki prihajajo v posojilnico, pri njem tudi nekaj — potrošili. Pri tem žalostnem pogrebu sta bila razun načelnika Paula in Staniza tudi gospoda učitelja. — Zoper ljubljansko Zadružno zvezo si nekateri ljudje, n. pr. Čarman, dovoljujejo razne opombe. Naj lepo pazi, da si ne opečejo prstov! Neresnica ima kratke noge, šiba postave pa je kruta. — Strašno prijazni so postali v zadnjem času nemškutarji v Hočah. Prihajajo k slovenskim narodnim obrtnikom in jih hočejo z naročili pridobiti; pa mislimo, da naši Slovenci niso tako breznačajni. Lahko živijo brez nemškutarjev.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Ustrelil se je na Jožefovo pionir Ant. Turk, doma iz Kočevja. Ni se mogel privaditi vojaški suknji, katere se je že lani hotel iznebiti s skokom v vodo, a so ga takrat še rešili. Sedaj se je ustrelil.

p Požar na ptujskem gradu. Na velikonočno nedeljo se je na ptujskem gradu vnela lesena streha

Cvetna nedelja, bajnokrasna! Spomin na ono, ko je slovenski blagovestnik sv. Metod zadnjikrat umirajoč blagoslovil svoje vernike, svoj slovanski narod, da ne izgine nikdar...

Vse je dehtelo tedaj palmovih vej in cvetja v cerkvi, in tudi lica Helene so jela zopet rdeti.

Lani in letos... Velik razloček! Snivajoč, nepoznajoč sveta — otrok... letos, resna, poznavajoč puhle pen...

In molila je iskreno za svojo cvetno nedeljo.

... in priplavalo je velikonočno jutro z vso svojo krasoto! Heleni se je zdelo lepše, kakor lani, bolj veličastno. Slonela je ob oknu in srkala glasove zvonov, naznanjajočih svetu „aleluja“! In ta „aleluja“ je plaval po vzduhu, obiskal sleherni srce kristjana, ga bodril in tolažil... „Vstal je On, Gospod je vstal, aleluja...“

Helena se je začutila hipoma srečnejšo, blaženo, kakor še nikdar. Planila je h glasovirju, in izpod mehkih prstov so uhajali glasovi, spremljaje milo pesmico, polno aleluje, pevane iz srca toli izkušene Helene.

„Buči bura, magla, prodje, — puca zora, tmina bježi; aleluja, aleluja...!“

tuga mine, radost dodje, — zdravo slabost, dušman leži! aleluja, aleluja...!“

Veseli se tužna mati, padoše ti vrli sini, aleluja, aleluja...!“

Ko junaci, ko Slovani daše krvcu domovini, aleluja, aleluja...!“ —

na ledenici. Požar je nastal po krivdi nekega fanta, ki je v bližini grada streljal; goreči papir iz pištole je padel na streho, ki je bila v trenutku v ognju. Ptujška požarna bramba je zabranila večjo nesrečo.

p **Grofica Herberstein**, po vsej ptujski okolici dobro znana po svojem blagem in usmiljenem sredu do revežev, je nevarno zbolela, in je malo upati, da okreva. Sedaj biva na Semeringu.

p **Sulferajnska šola** na Bregu pri Ptujju še ne bo tako kmalu pod streho; govori se, da je sploh ne bo, kar bi zlasti Dražančani z največjim veseljem pozdravili. Bila bi samo mučilnica za slovenske otroke.

p **Slovenski ni znal!** Ko se je zadnji terek peljala velika množica vrlih slovenskih mož na zborovanje v Maribor, je vprašal nemški konduktor na Pragerskem (seveda v blaženi nemščini): Kam pa se peljate? Odgovori mu odlični slovenski gospod: Na zborovanje! Nemeč pa je rekel, kakor je on razumel: A, nach St. Urbani (k sv. Urbanu). To vam je bilo smeha!

p **Uganka.** V uradnem listu ptujskega glavartstva, ki se sploh „odlikuje“ po svoji nemški slovenščini, beremo v zadnji številki na več mestih o „zatoru zajca.“ Kaj je neki to?

p **Iz ptujškega polja** se nam poroča o raznih nesrečah, ki jih je povzročilo velikonočno streljanje. Tako so že na veliki petek pripeljali v ptujsko bolnišnico hlapca M. Zagoršaka iz Prvence, kateremu je strel iz topiča razčesal levo roko tako, da mu bodo morali odrezati ali celo roko, ali zagotovo več prstov. — V Streljih je v nedeljo ponoči ob 2. uri ustrelil 19letni Franc Plohl pri konjskem hlevu veleposestnika Ivana Horvata, po domače Fubasa, dvakrat iz topiča, in s tem je 6 njegovih lepih konj tako splašil, da so se v hlevu hoteli pobiti. Početje tega fanta je tem bolj kazni vredno, ker je isto noč bil močen veter in on je streljal v bližini hiš, ki so pokrite s slamo. — Na velikonočno nedeljo popoldan je v Novi vasi neki fant streljal iz topiča in cel strel je zadell v stegno posestnika Janeza Feguša, ki se je komaj letos pred postom oženil. Sedaj leži nevarno ranjen. Bog se smili!

p **Sv. Marko** niže Ptujja. Po noči iz sobote na nedeljo je strelil neznan zlikovec v okno župnišča in je poškodoval dve šipi. Čin priča o skrajni surovosti mladeniča, ki srka ptujski šnaps in bere ptujškega „Štajerca.“

p **Središče.** Glasno pokanje topičev na predvečer sv. Jožefa je naznanjalo, da se ima vršiti naslednji dan izredna svečanost. Izročil se je namreč pred gospodu profesorju in zlatomašniku zaslužni križec nemškega viteškega reda. Na Jožefovo se je zbrala v cerkvi po 8. uri velika množica hvaležnih župljanov, odbor družbe za zidanje župne cerkve, polnoštevilni trški občinski odbor in zastopniki ostalih občin. Domači gospod župnik je v izbranih in vznesenih besedah razložil, da je ustanovil nemški viteški red zaslužni Marijanski križec kot posebno odlikovanje takim osebam, ki so si pridobile izrednih zaslug na polju človekoljubja, in velikim dobrotnikom redovnih cerkev. Prebral je nato še dve listini, nanašajoči se odlikovanja; diplomu velikega mojstra in zahvalo in čestitko velikega komturja. Nato se je odlični odlikovaneč, globoko ginjen, v prisrčnih besedah zahvalil gospodu župniku za izbrane besede, sporočil svojo zahvalo na pristojno mesto, ob enem pa tudi zahvalil prisotne župljane, da so s svojo požrtvovalnostjo pripomogli, da se je povečala in prenovila župna cerkev. — Svečanost je povzdignila še slovesna bakljada, ki so jo priredila na predvečer središka društva: bralno društvo Edinost, požarniki in veteranci. Izvrstna godba pod vodstvom gospoda učitelja Serajnika je dovršeno zaigrala tri mične slovenske komade.

p **Središče.** Solarska veselica, ki se je vršila na velikonočni ponedeljek v šolskih prostorih, je izvrstno uspela. Vidna zadovoljnost zbranega občinstva bo vrlim prirediteljem dostojna zahvala za trud in požrtvovalnost.

p **Smrtna kosa.** Umrl je dne 24. marca t. l. pri Sv. Roku ob Soli tamošnji veleobrtnik gospod Jurij Plevčak. Rajni je bil zvest pristaš katoliško-narodnega stremljenja in podjeten mož. Čast njegovemu spominu! Dasi je bil pogreb na velikonočno nedeljo ob 2. uri popoldne, prišli so še vendar trije sosedni gduhovniki, spremljat ljubelega pokojnega k večnemu počitku!

Ljufomerski okraj.

p **Sv. Križ** na Murskem polju. Kakor je čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ znano, se je tukaj ustanovilo pred dobrim letom opekarsko društvo; to je prvo slovensko podjetje, katerega udje so večidel sa-

„Bog, hvala ti!“ je ploskala z rokami. „Kakor so varali mene, tako varajo i tebe, domovina in narod moj. Dom svoj hočem ljubiti, njemu žrtvovati svoje moči. Kristus je vstal, tudi zate pride vstajenja dan... Vstani, vstani, narod moj, reši domovino... Aleluja veljaj i tebi i vsem, ti zemlja očetova, ti zemlja materina... Aleluja!“

Vetrič pa je odnašal to alelujo po širni hrvaški in slovenski domovini, in pravil radostnim dušam o rodoljubnem dekletu...

„Aleluja...“

mi narodni katoliški posestniki, kateri so v ta namen žrtvovali mnogo truda in denarja, predno se je to podjetje dogotovilo. Zdaj stoji to podjetje v ponos vsem mурopoljskim posestnikom, in upati je bilo, da se bodo vsi slovenski posestniki zavedali svoje narodne dolžnosti s tem, da bodo kupovali opeko le edino pri slovenski opekarni. Večinoma se res držijo gesla svojih k svojim, pa kakor ljulika rada raste med pšenico, tako se žalibog najdejo tudi nekateri, ki v svoji zaslepljenosti pozabijo na svojo narodno dolžnost. Poleg slovenske opekarnice imamo še drugo, ki so jo priseljenci iz Radgone v Borovcih postavili. Kakšni ljudje so prišli med nas, kažejo nekateri slučajji. Proti koncu lanskega leta so prišli trije mladeniči, sinovi poštenih narodnih starišev, in z njimi dva kmeta, izmed katerih je bil eden več let občinski predstojnik, v gostilno Hauptman v Križevcih. Naročijo si skupaj 1 liter vina, katerega so mirno pili. Naenkrat pa so delavci iz nemške opekarnice, ki so bili tudi v tej gostilni, zaklicali: hinaus mit die Windischen, in ker so bili slovenski gostje pametnejši od teh nemških Mihelev, so se res odstranili. Toda tako predrzni so bili ti ljudje, da so še z njimi streljali iz revolverjev. Mi pa mislimo, da na slovenski zemlji ni upravičen klic: vun s Slovenei, pač pa veliko bolj: vun s predrznimi priseljenci. Drugi dogodek se je zgodil v neki drugi slovenski gostilni. Bil je namreč nek mož iz nemške opekarnice neko nedeljo popoldne v tej gostilni, ter je ves čas fiste goste tam dražil in se bahal, da so od nemške opekarnice oddali v Veržej za salezijanski zavod en milijon opeke, in je pristavil, da bodo tam „ti črni O“ stanovali. Vse to se lahko s pričami dokaže. Taksi so ljudje, ki so se preselili k nam.

p **Sv. Jurij ob Štavnici.** Tukajšnje bralno društvo naznanja, da priredi na dan Marijinega oznanjenja dne 4. aprila t. l. veselico s petjem tamburanjem in gledališko predstavo v drobnih prostorih. Prosta zabava v gostilni go. Trstenjakove. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina je znižana. Za mnogi obisk od vseh strani se priporoča odbor.

Slovenjgraški okraj.

p **Škale.** Dne 10. aprila t. l. se vrši v Škalah občni zbor bralnega društva. Po tem zborovanju bodo predaval deželni poslanec dr. Verstovšek o prstovoljni prodaji kmetij na nekmetje in o na dražbi prodanih kmetijah na Spodnjem Štajerskem.

p **St. III** pri Velenju. Dne 21. sušca je umrla obče spoštovana Rozalija Krule v 81. letu. Bila je ta č. g. kanonika Jerneja Voh in č. prednice šolskih sester v Mariboru Stanislave Voh. Bila je vsem lep vzgled pobožnosti in delavnosti. Draga Rozalija, počivaj v miru!

p **Razbor** pri Slovenjgradcu. V eni zadnjih števil „Štajerca“ me je blagovolil tukajšnji njegov sodruknik nekoliko pobožati, za kar se mu s tem dopisom zahvaljujem in mu obenem tudi odgovor dajem. Dopis sam na sebi sicer ni vreden odgovora, toda zelo značilen je za dopisnika samega, zato sem voljan, se z njim nekoliko baviti. Najprvo se mi oponaša gluhost (po št. dobesečno: debelo-nhost); toda sreča za št. sodruknika je, da sem gluhi. Ko bi ne bil, bi se mnogo intenzivneje pečal s političnimi stvarmi, in v kakšne konflikte bi prišel z imenovanim gospodom, si lahko misli vsak, kdor njegovo naravo in trmo pozna. Tako pa sem vsled gluhosti primoran, svoje delo le na bralno društvo omejiti, ki bo pa navzlic jezi št. sodruknika delovalo, ko za njim ne bo več ne duha ali sluha. Nadalje piše... Vprašati bi morali Anžeka in njegovega dolgoprstnega Miheca, kakove časnike naj beremo. — To je popolnoma pogrešen stavek, obenem pa tudi smešen in bedast. Prvič: ker sem zaveden Slovenec, nisem Anže, ampak Ivan ali Janez. Celotno v nemške kraje pišem svoj naslov tako, in se mi tudi tako vrača. Drugič: ta Mihee je moj starejši brat, ni pa, kakor bi se izpredstojeelega stavka moglo misliti, moj sin. V obče je v tem kraju navada, da le stariši svoje otroke kličejo: moj France, moja Trezička itd. Bratje in sestre pa se med sabo poznamenujejo: moj brat Tonče, moja sestra Anica itd., da se loči sorodstvo. O grosser Georg, videti je, da ti je slovenica s slovarjem vred deveta španska vas, ali pa si morebiti toliko nad drugimi ljudmi, da za tebe ne veljajo ista pravila, kakor za druge. Kar se pa tiče dolgoprstnosti Miheca, je znano, da je že precejšnja vrsta let od tistih dob, ko se je enkrat pregrešil zavoljo posekanja dveh smrek v mejašemem zemljišču, v vrednosti osemdeset vinarjev, ker v svojem ni našel primernege lesa. Vse to pa je sodnijsko poravnano, in ker dotičnik niti prej niti slej ni zakrivil kaj podobnega, mislim, da se tistemu, ki mu kaj takega predbaciva za namenom, da bi mu na ugledu škodoval, tudi lahko očita dolgoprstnost. Nadalje pa se tudi g. št. sotr. ne predpisuje, kakšne časnike naj bere. Toda, če si voli zmiraj najslabše časnike, potem naj ne jadicuje, da mu drugi jamo kopajo. Izkopal si jo je sam, in ona ga gotovo tudi požre. Saj drugače tudi ni mogoče. Kjer le vse na lažeh temelji, tam je trajnih zmag zastoj pričakovati, ker resnica, četudi stokrat potlačena, si bo nazadnje le zmago priborila. — Kar se še dalje kvasi o cerkvenih ključarjih in orglarjih, je prebedasto, da bi se na to odgovarjalo. Gradiva je sicer dovolj, mislim pa, da se bo ljubeznjivi Jurček že še oglasil v št., se mu bo pa takrat postreglo. Da gradiva ne zmanjka, poskrbi največ sam. Ni nam treba pomišljati dvanajst let nazaj, da, mnogokrat niti dvanajst tednov ne, pa bi bilo gradiva za celo številko „Slovenskega Gospodarja“ dovolj.

Ivan Glasenčnik, knjižničar izobr. dr.

Konjiški okraj.

p **Prihova.** Naša hranilnica in posojilnica lepo procvita ter imenito napreduje. — Lansko leto je imela 115.767 K 31 vin. prometa, to se pravi: Prejela je 57.915 K 03 vin., izdala pa je 57.815 K 68 vin. Za mali okolis, ki ga ima hranilnica, je to dosti veliko. Ravnateljstvo vabi vse člane, da pridejo v ponedeljek, to je dne 4. aprila na občni zbor. Kaj je to? To pomeni, da bodemo zvedeli, kako je poslovala in delovala hranilnica; oglasili se bomo lahko k besedi vsi tisti člani, ki bi radi kaj predrugačili. Najimunitnejše bo pa to, da bodemo odobrili računsko zaključke.

p **Kebelej** na Pohorju. Shod brez govornika ali pravzaprav pouk brez učenika bi se bil skoraj vršil pri nas v nedeljo, dne 20. t. m. Dne 13. t. m. je bilo namreč javno naznanjeno pri cerkvi pismo g. potovalnega učitelja Goričana, v katerem nam poroča, da pride v nedeljo, dne 20. t. m. k nam, poučevat o kmetijstvu, posebno pa se o izboljšanju travnikov. Pred par leti je bil pri nas ter nas poučeval o kmetijstvu, in že takrat se je izrekla želja, naj bi takšen potovalni učitelj večkrat tudi k nam prišel ter nas poučeval, kako si izboljšamo svoj, sedaj zelo težaven kmečki stan. Zelo smo se torej razveselili, ko smo izvedeli, da pride zopet k nam dne 20. t. m., da nas bo zopet nekoliko poučil o napredku in izobrazbi kmečkega stanu. Huda nevolja pa se nas je polastila na praznik sv. Jožefa, dne 19. t. m., ko nam župan pri cerkvi naznanil, da g. Goričan ne pride k nam, ampak kdor ga hoče slišati, naj ga gre poslušat v Čadram. Tako torej! Potovalni učitelj, ki je od dežele nastavljen, in tudi od nje, oziroma deželanov, v prvi vrsti od kmetov plačan, naj bi jih hodil poučevat, kako naj si izboljšajo svoja zemljišča, posebno travnike in vinograde, kojega nauka so še kmetje posebno pri nas potrebni in tudi željni, potem pa prvič sporoči, da pride, in potem, ko se kmet že veseli, da bo de slišal zopet kaj koristnega, s čemur bi si izboljšal svoje gospodarstvo, čez par dni pa zopet sporoči, da ne pride, in ako se hoče kmet, posebno tukajšnji, kaj priučiti, naj pa pride za njim v kraj, koji se zdi potovalnemu učitelju najljubši, in naj se tam pouči, ako hoče kaj vedeti. Ali je to delo za kmečki blagor? Nam se to ne zdi. Ako tudi mi kebeljski kmetje plačujemo za potovalne učitelje, torej tudi hočemo, da se stori s tem denarjem tudi nekaj v korist nam kebeljskim, po izobrazbi hrepenečim kmetom, in to je, da hodijo tudi nas potovalni učitelji pogosteje poučevat. Upamo, da nas potovalni učitelj g. Goričan ne bo več tako, kakor sedaj, obiskal samo pismeno, kajti s tem nam ni nič pomagano.

p **Ziče.** Čudimo se našemu krajnemu šolskemu svetu, da se da od našega nadučitelja tako voditi. Mislim, če bi učitelj rekel: „Letos bodemo pa pečen krompir sadili“, bi mu menda tudi pritrdili. Tako si je g. učitelj omislil, da mora biti v šoli zvonec, in šolski svet ga je seveda takoj oskrbel. Radovedni smo, kaj mislijo s tem doseči? Morda bodo s tem odganjali nemčurske duhove, ki jih močno nadlegujejo. — In še ena pametna jim je prišla na misel. Sedanji lese-ni plot, ki je še v popolnoma dobrem stanu, nameravajo nadomestiti z žično ograjo, kar bi stalo mnogo denarja. Ali temu ne nasprotujemo, ako bode plačal tisti, ki to zahteva. Morda bi radi tekmovali s konjiško nemško šolo. Bi bilo že prav, toda v takih rečeh, v katerih bi lahko, ne storijo ničesar, kajti šolskega vrta je polovico praznega. V tem bi bilo pač potrebno, posnemati konjiško nemško šolo!

Celjski okraj.

p **Petrovče.** Dopisniku „Narodnega Dnevnika“ iz Petrovč nekoliko v premislek! V št. 64. „Narodnega Dnevnika“ piše napr. propadli dopisnik, da so petrovski čuki na povelje gotovih klerikalnih kolovodij namazali hiše vsem onim, ki so volili pri občinskih volitvah klerikalno, širok črn madež na steno. Ti ubogo zmešano revše, kako se mi smiliš! Takšnih „Anstreicherjev“, kakor jih ima napredna (?) stranka, jih „klerikalci“ do danes še nismo imeli, in posihmal še manj. Kje pa se je popivalo skozi celo noč od 18. do 19. marca? Odkod je bil nemir tisto noč v Petrovčah, da se je vsak vaščan pritoževal, da ni mogel celo noč spati? Takšnega tuljenja, takšnega kričanja je le zmožna napredna mladina. Saj so se še v pozni noči slišali tudi ženski glasovi! Dopisniku pa svetujem, da blagovoli od zanaprej resnico poročati, da se mu ne bode cela žalska fara na vse grlo smejala.

p **Vrbje.** Blagovolite sprejeti, g. urednik, še nekaj vrstic v svoj cenjeni list povodom ustanovitve kat. slov. izobraževalnega društva. Kar se je nameravalo že dolgo časa, se je sedaj izpeljalo, in se je tudi shod vrlo dobro obnesel, kakor nismo pričakovali. Brez potrebe bi bilo še enkrat ponavljati, kar se je o tem že pisalo; toda mi si štejemo v dolžnost, da na tem mestu izrečemo najprisrčnejšo zahvalo našim vrlim mladolinoljubom, ki v ta namen žrtvujejo mnogo časa in počitka, kakor g. prof. Hohnjec, ki se je potrudil iz Maribora semkaj v našo prijazno vas, da nam je v poldrugournem govoru poljudno razložil pomen izobraževalnih društev, kakor tudi g. dr. Jančič, šempeterski župnik in deželni poslanec g. Ter-glav, ki sta s krasnimi in navdušenimi besedami izražala svoje veselje nad novim društvom, in želela društvu obilnih uspehov, navajajoč razne nasvete. Da

skrbeti potrebne prostore za urade, pa gornjegrajski purgarji ne bodo imeli drugega kot dolge nosove. Na to že itak delajo, da se iznebijo kaplana. Potem naj se še dekanija kam premesti, kakor se je že v prejšnjih časih zgodilo, in slavni Gornjigrad bo najbolj napreden in — luč!

Sv. Peter v Sav. dol. Srečna, o trikrat srečna Savinska dolina, ker se nosiš ostanke liberalnega dima, tako je dne 19. marca pri nas vskliknil nek mož, ko je prišel iz šole od podučnega predavanja o hmeljarstvu. Radovedno smo povpraševali, kdo je podučeval naše hmeljarje, in zvedeli smo, da smo imeli čast imeti med seboj velerodnega gospoda Petrička iz Zalca, kateremu se je iz same ljubezni do kmeta pridružil tudi bivši ženin Kukec, tisti Kukec namreč, ki se je od volilnega shoda S. K. Z. v Galiciji v spremstvu cenjenih gospodov žalskih muzikantov odpeljal z največjo brzino. Na velikih plakatih je bilo brati, da se bode podučevalo o rezi in o gnojenju hmelja, pa glej spaka, v resnici so gospod Petriček naše izkušene hmeljarje le vprašati prišli, kako bi se naj hmelj rezal, da bi se zatl škodljivcev, kateri žuga posebno v okolici Zalca hmeljske nasade uničiti. Pravili so, da se v rastlini nad zemljo zaredi mal črviček, ki vedno bolj raste in se proti zemlji v sadiko porže in seže, ker se v tem času črviček še v hmeljevini nahaja in se na ta način najbolj zanesljivo vniči. Strmeč so poslušali gospod Petriček (in samoumevno tudi naš šolski Jožek) ta nasvet in so si ga v popotno torbo pobasali, da ga pri prvi priliki kot lastno napredno sredstvo drago prodajo. To pa je vendar šmentana smola, da so naši savinski kmetje hmeljarji že tako napredni, dasiravno so pristaši S. K. Z., da prosvetljene žaiske naprednjake podučujejo o hmeljarstvu. Kaj ne, pane Petriček? Zatorej se je z zaupanjem obrnile do nas kmetov v dvomljivih vprašanjih, kajti veže nas dolžnost, da vam Zaldanom vsaj z dobrimi sveti nekoliko poplačamo ljubeznjivosti, katero nam vsako leto pri prodaji hmelja s svojim mešetarjenjem skazujete in ubogega kmeta oškodujete za provizijo, s katero se potem po krčmah babate. Če pa mislite po ovinkarskem receptu priti zopet še kedaj na površje, se pa jako motite, ker: zgubljena fajca ne dojde več, politični mrtvec ne oživi več!

Sv. Peter na Medv. selu. Kaj pa je novega? Odkar smo ustanovili „Orla“, je vedno kaj novega. Liberalcem je kri zavrela od jeze, pa tudi žolč jim kipi. Enemu se je želodec obrnil, da si siromak ne more z drugim pomagati, kot z „žganci“, s takimi, ki rečejo „Gut, gut“. Jaz sem mu že svetoval, naj se ne jezi, drugače bo slabe za njega. Pa še po noči, ko grede fantje od telovadbe, in že ljudje spijo, ga nadleguje „klerikalni zmaj“. Zal mi je za tega ljubega prijatelja, kajti najbrž dobi še od jeze sušico, potem pa z Bogom svet. T. Klerikalec.

Smarje pri Jelšah. Občina okolica Smarje se pač ni doživela tako slabega občinskega gospodarstva, kakor je ravno sedaj, odkar jo vladajo liberalci in stajercijanci. Še nikdar poprej ni dobil odbornik po 5 K na dan za poia po občini, kakor ravno sedaj, in to, odkar so ti prijatelji ljudstva prišli v občinski odbor. Ni čuda, da so pri takih okolišnih tako velike doklade. Ker so pa videli, da se njih zlati doba nagiblje h koncu, se jim je zdelo potrebno, vreči ljudstvu peska v oči. Zato eden izmed njih vložil pritožbo proti velikemu računu, nakar je namestništvo zaukazalo, da se mora ta zadeva še enkrat pri seji dati na glasovanje. In glejte jih, v seji dne 19. sušca so odobrili vse točke računa! Naprej smo vedeli, da bodo tako storili. Čuditi se moramo le drznosti teh liberalcev in posilincev, da si upajo sedaj med ljudstvom za sebe agitirati; čuditi pa tudi nekaterim, da takih prijateljev ne poženejo od svojih hiš. Da so pri občinski seji dne 19. sušca, pri kateri je bila tudi volitev volilnih mož v okrajni zastop, zmagali liberalci in posilincevi, dokazuje, kako trdno so ti zvezani, in kako lažnjivi je „Stajerc“, ko piše, da občino vladajo klerikalci. Dokazuje pa tudi, kako hočejo ti ljudje še nadalje obdržati žalostne razmere pri okrajnem zastopu in okrajnem šolskem svetu. Težko so prenašali davkoplačevalci ta neznosna bremena in žalostno gledali, kaka plačila jim pripravljajo za prihodnost, a sedaj je napočil čas, da pometete s temi ljudmi iz občinskega odbora, in te osebe odrinete od občinskih jasel. Dne 6. aprila vsi naš volišče, prej pa si napišite na glasovnice odbornike in namestnike, katero je postavila katoliška stranka, ker le ti hočejo delati nesebično za blagor občanov!

Smartno ob Faki. Kot odgovor na brezmiselne napade paških liberalcev, je dne 13. l. m. v gostilni g. Fr. Pirtušeka v Rečiški vasi daroval za obmejne Slovence vrli mladenič g. Janez Steblovnik, p. d. Cenov 5 K, in 1 K 36 vin. nabral med veselimi gosti. Posnemajte in darujte za obmejne Slovence!

St. Pavel pri Preboldu. Kot odgovor na dopise v „Narodnem Dnevniku“ štev. 54 in v „Narodnem Listu“ štev. 12, pošiljam zbirko 5 K, darovano od prizadetih, obmejnim Slovincem v pomoč. Za vsak nadaljni napad po 1 K. — Poročevalci St. Pavelske

zgodovine, razdiralci slege in ljubitelji liberalnih listov, sedaj pa le na delo, saj se gre za narodne koristi. Grodva je pa tudi dovolj, da se lahko blamirate. — Lojzek.

Brežiški okraj.

b Planina. Na praznik Oznanenja M. B., to je v ponedeljek po beli nedelji, 4. aprila, se bo tukaj v prostorih g. Josipa Pinterja ob 3. uri popoldan vršil velik političen shod. Govorila bosta gg. deželnega glavarja namestnik, dr. Franc Jankovič, in drž. im. dež. poslanec, Franc Pišek. Somišljeniki! Udeležite se tega shoda v velikem številu!

b Podsreda. Umrila je 25 let stara Ana Jagrič vsled sušice, dobljene v mestu Zagrebu, in 39 let stari Janez Penič, vsled sušice, dobljene v nemških rudokopih. Ah ta želja po tujini je marsikateremu usodna!

b Podsreda. Bolan je veleč. g. župnik Matija Vavpotič. — Novi nadučitelj g. Karol Majer je nastopil z velikonočnimi prazniki svojo službo. Pri vstajenju je že vodil otroke v procesiji.

b Iz Podčetrka. V našem trgu se skrivajo ostudni nesramni ptiči, ki opevajo poštene ljudi po predalih ptujskega „Stajerca“ na najpodlejši način. Ta maloštevilna svojat je sama s smrdljivo lužo umazana čez in čez, da ji že itak ni več varno, prikazati se na svetlo. V 12. številki omenjenega lista se je spravila na neodpušljiv način na mojo soprogo in mene. Bog ve, če ne misli, kaj nama je prizadela? Ne, ne! Na pesmice takih ptičev, ki jih predobro poznamo, se ne bom zagovarjal, rajši pristavim: težke vaše so peroti, strte tudi že precej, samo kljuni dobri in jekleni, ampak vmazani kot vse. Operite najprej perilo si vaše, potem šele pridite k meni ga prati; pošteno poplačal trud in delo vam bode šolski vodja in župan prav rad. Le veselite se vašega „junaškega“ čina! — Se priporoča Fran Lovrec, šolovodja in župan.

b Pišee. To bi jih bili morali videti, namreč naše petelinčke liberalne garde, ko se je raznesla tužna vest, da hočemo zlicitirati njihovo bralno društvo. Kar penili so se od jeze in vpili nad g. kaplanom, češ, da je on kriv te nesreče. Najbolj usodno je zadela ta vest nekega mladega gospodeka, kateri je pometel vse kote svoje umetnosti, nabral grmado laži in obrekovanj, katera je v zadnji številki našega „Narodnega lista“ izlil s svojo patentirano oliko na nekatere posameznike naše stranke, in sploh na vse, kar ne trobi v njegov zarjavljivi rog. Resnici na ljubo hočem izvzeti iz vaših izvajanj le nekaj glavnih stvari, s katerimi se močno udarjate po zobeh. Med drugimi trdite, da nimate Stajercijancev v vašem taboru. Ubogi dopisnik, se vam pač pozna, da je zgorajšnja nesreča tudi močno uplivala na vaše možgane. Svetujem vam le, stopite pred zrcalo in pogledite, nimate li mogoče na vašem lastnem čelu vtisnjen pečat izdajstva. Pomislite, niste li mogoče vi tisti, ki ste se potegovali za Stajercijansko stranko? Trdite tudi, da nimate nemčurjev. Prosim, povejte mi, kedo so tisti, ki pretvarjajo svoj prirojeni S v Sch, ki so bili zagrizeni pristaši nemčurjskega „turnvereina“ in redni častilci nemškega doma v Brežicah? In rudečkar? Jev tudi nimate, kaj? Spodtkate se tudi nad stavbo g. župnika, pri tem pa ne pojmite, da pride še lahko čas, ko vam bo edino ta hiša služila v varno zavetje. Zavidate nam tudi naš novi „teater“, kar sline se vam cede po njem. No, je pa res okusno izdelan. Med pisanjem o farovski „backih“, ste pa žalibog najbrž imeli ogledalo pred očmi. Na vaše surove napade proti našim možem vam samo povemo, da nam je že tako znano, da ste največji sovražnik vsega, kar je kmečko (govorilo se je celo, da ste nabirali podpise za vinski davek). Mi poznamo naše ljudi bolj kot vi, in vsled tega se ne pustimo od vas komandirati. Bil bi pa to tudi za nas skandal, da bi se vi kot slavni duševni velikan pečali z nami, robotimi in neolikani kmeti, kakor nas sami nazivate. Ako sumničite g. kaplana radi vsakega dejanja ali dopisa, ste pač zelo kratkovidni. Ali menite, da zna samo g. kaplan pisati? Ali pa imate nas Piščane za take nevedneže, med katerimi se sveti edino vaša nadarjena glava. H koncu vam podamo še en dober svet: Mesto da učite svojega brata izvajati hinavščino in ostudne laži, pomagajte mu raje kje drugje. Sicer sta pa oba še veliko premlada, da bi kazala pot nam sivim glavam. Se še vidimo!

b Globoko. Ker me neki pišečki dopisun „Nar. lista“ prav pobalinsko že večkrat napada, hočem mu tem potom podati kratko izjavo. Ker bi me zelo veselilo poznati, oziroma znati za osebo Vašega Visokorodja, Vas pozivljam, dragi dopisnik, ako ste res mož neustrašene jeklene volje, mož, ki se upa nastopiti v boju za svoje pravice, mož prave korenine, ki ima pogum, pokazati svojo pravo stran javno in svoje trditve povedati tudi v obraz, in ne strahopetec, ki ima korajžo le tedaj, ko je varno skrit za kulisami in zmoten le zavratnih pobalinskih napadov, tedaj na dan z Vašim imenom. In le tedaj, ko mi bode znano slavno Vaše ime, izkažem vam vso čast in spoštovanje, ker sem pač človek te vaze, ki velikodušno odpušča tudi svojim smrtnim sovražnikom in napadalcem. Ne mislite pa, da hočem tukaj „parirati“ vaše napade, ker se zelo malo zmenim za vaše zlobudranje, saj pravi neki pregovor: Koikor pred Jurjevim žabe reglja, toliko po Jurjevem molčijo. Seveda tudi ne bodem odgovarjal na vaše zopetne morebitne napade, ker je

pač škoda, potratiti zlatega časa za take može, oziroma pobaline, ki posedujejo lastnosti starih klepetuljavih babnic. Le gleda v Vašem proizvodu med drugim izražene grožnje proti moji osebi, Vam tiho na uho povem to le: Ne bo take nevarnosti g. dopisnik, kot učeni diletant ste se pač lahko zmotili, da igrate vlogo sredi žitnega polja stoječega slamnatoga moža, ki ima nalogo, odganjati in strašiti vrabce. Za vedno pa si zapomnite, da sinovi dežela, rojeni in vzgojeni v prosti naravi, zabavajoči se s trdim delom pod pritiskom žgočih solnčnih žarkov med neustrašenimi viharji, sinovi, ki so prenesli že dokaj svetovne borbe in skusili nje bridkosti, se ne strašijo groma ne treska, ne bomb in granat, še manj pa praznih kvant in volilnih groženj, in če tudi pridejo iz ust še enkrat tako visokega gospoda, kot ste vi. Da končam, Vam še enkrat kličem: „Pokažite svojo srčnost in pravo barvo, ako ste korenjak, in ne samo podli obrekovalec! Končno se omenim, da mi je dobro znana hiša, iz katere dežujejo ti napadi. Da pa zamolčim za sedaj nje ime, je vzrok to, ker je hišica očetova... Toliko v pojasnilo. — Z iskrenim pozdravom Ivan Urek.

b Podsreda. Kat. ulov. izobražen. društvo priredi v ponedeljek, 4. aprila popoldne po večerni ob 8. uri igri: „Pri gospodi“, in „Dve materi“. Med odmorom igra gramoton. Pridite domačini, pridite sedje!

LXXXII. glavna skupščina okraj. zastopa gornjegrajskega.

Dne 10. marca se je vršila pod vodstvom načelnika gospoda Fran Sarba 82. glavna skupščina okrajnega zastopa gornjegrajskega.

Po enoglasnem odobrenju sejnega zapisnika zadnje glavne skupščine preide se na II. točko zelo važnega dnevnega reda, o sklepanju zastran železnice in visokosti prispevka itd.

Zastopnik gospod Avgust Drukar poroča v imenu železniškega odseka stvarno po podatkih celo zgodovino, stremljenje in korake, ki so se storili v tem velevažnem vprašanju. Da gornjegrajski okraj v celoti brez najmanjše izjeme poudarja važnost tega vprašanja, to spričuje enoglasni sklep za gornjesavinjsko železnico kot zvezo postaje Rečica na Paki do Kamnika, od katere smeri se ne odjenja in ki se mora izvojevati.

Lokalne železnice niso na najboljšem glasu ter se tudi drugod ne smatrajo plodonosnim. Naš okraj ima veliko naravnega bogastva: premog, zemeljske kovine, obsežno lesno trgovino, jako ugodno vodno moč, dobro razvito turizmo, kar vse tvori predpogoji za to, da se bo ta železniška zveza izplačala.

To se pa bo samo doseglo, če bo ta železnica segala do Kamnika, ter bo odtod v zvezi z jugom naše države. Mesto Kamnik naj se po svojih merodajnih činiteljnih zavzame za to zvezo, naj stopi z nami v ožji stik, da skupno nastopamo za skupne koristi. Nikakor se ne zanašajte na izredne koristi od projektirane železnice Polzela-Motnik, o kateri je zavoljo domžalskih slamnikov še vedno razpor, in še ni zadnja beseda izgovorjena za Kamnik ali Domžale.

Proga Rečica na Paki do Gornjegograda, oziroma še bolj utemeljeno do Spodnje Rečice, je že proračunjena in na papirju deloma gotova stvar, a za trasiranje zveze Gornjigrad do Kamnika se takoj začenjajo potrebne predpriprave.

V svrhu izpeljave železniškega projekta se v smislu enoglasnega sklepa naprosi okrajni zastopnik gospod Avgust Drukar, c. kr. notar, kateremu se podeli generalno pooblastilo, da deluje v imenu okraja v dosegu ene njegovih najbolj perečih želj. Stopi se v zvezo in dogovor z veleč. ljubljanskim kapitelom kot glavnim interesentom našega okraja, ker znaša in obsega posestno stanje istega okoli 15.000 ha, kar proti velikosti celega okraja okoli 53.000 ha pomeni prav mnogo. Umestno in jako potrebno bi bilo, da bi se eden č. gospodov kanonikov, blagovoli pridružitvi naši okrajni deputaciji, katera gre na takomenovano poizvedovalno potovanje v stolni Dunaj. Velepoštovani vodja slovenskega ljudstva, gospod dr. Iv. Sušteršič tudi nam svoje uplívne pomoči ne bo odrekel, kakor tudi ne kamniška poslanca č. gospoda dr. Iv. Krek in dekan Lavrenčič.

Da pa deputacija dobi značaj resnega in stvarnega nastopa, sklenil je okrajni zastop v svoji javni skupščini enoglasno, prispevati eden milijon kron k gradnji celotne proge. Na ta način podprtemu ljudskemu zastopstvu se morajo vrata odpreti in smemo upati na vseh, ker praznih rok ne kaže moledovati po raznih ministrstvih. Tebi pa, gornjesavinjski kmet in slovensko ljudstvo bodi povedano, da ta denar ne bo zavržen, ampak bo rodil obilne gospodarske sadove za vse prebivalce celega okraja!

Torej na delo z uma svitlim mečem, dokler je jutro zorno, da vedno čujemo in smo vsi na braniku v povzdigo našega gospodarstva.

Država pa se mora usmiliti lojalnega ljudstva, ki je vedno moralo pomagati graditi druge državne železnice ter je dajalo in daje krvni in denarni davek. Pri tretji točki so se izvolili pregledovalci okr. računov za 1909 in sicer: gospod Martin Zidarn, veleposesnik v Smartnem, gospod Peter Ručigaj, posestnik in trgovec na Rečici, gospod Anton Turnšek ml., posestnik in trgovec na Rečici.

Od IV. točke (razni predlogi) omenjamo naslednjega: Enoglasno se izreče zahvala in javno priznanje živinozdravniškemu nadzorniku gospodu Martinu Jelovšku za njegov trud in požrtvovalnost v korist

